

תאריך עדכון: ספטמבר 2022

שיטות מחקר בלימודי מגדר ב' **(מתודולוגיות איכותניות פמיניסטיות מתקדמות)** **Advanced Qualitative Feminist Methodologies**

מס' קורס: 27994-01

מס' תרגול: 27994-02

מתרגלת: יעל בר צדק
yael.btzedek@gmail.com

מרצה: ד"ר גילי הרטל
gilly.hartal@biu.ac.il

סוג הקורס: הרצאה + תרגיל

היקף שעות: 1.5 ש"ש

סמסטר: א'

שנת לימודים: תשפ"ג

אתר הקורס באינטרנט: <https://lemida.biu.ac.il/course/view.php?id=74866>

א. מטרות הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

פעולת המחקר בעולם של לימודי המגדר מתבצעת הלכה למעשה בשדות ידע רבים ושונים ובהקשרים מגוונים, כאשר המכנה המשותף לכולם הוא הניסיון לפענח ולחשוף היררכיות מגדריות במטרה לנסח תובנות ולייצר ידע שיוביל לשינוי חברתי. משום כך ניתן למצוא כיום מגוון רב של שיטות מחקר אשר עושות שימוש בכלים מחקרניים שונים, חלקם איכותניים וחלקם כמותניים. הקורס הנוכחי הנו קורס מתקדם (קורס המשך) אשר יתמקד בשלבים מתקדמים של עבודת המחקר - ניתוח חומרים אמפיריים, פרשנות ותיאורטיזציה במחקר איכותני.

הרצאות הקורס יפרשו בפני הסטודנטיות והסטודנטים עושר רב של מתודות ניתוח איכותניות באופן שיסייע לסטודנטים לבחור את כלי הניתוח המתאימים למחקרי ה-M.A. והדוקטורט שלהן ושלחם, ויעניקו כלים לאינטגרציה בין ידע אמפירי וידע תיאורטי. אחת ממטרותיו המרכזיות של הקורס הינה התנסות בכלים אלה והפיכת טקסט איכותני אמפירי לבסיס למאמר / עבודת מחקר בזעיר ענפין, בעלת חדשנות תיאורטית ותרומה אקדמית משמעותית.

התרגולים בקורס יפרסו בפני הסטודנטים והסטודנטיות פרספקטיבות נוספות של מעשה הניתוח והכתיבה האיכותניים בדגש על התנסות אישית וקריאה ביקורתית בחומרים שונים (מאמרים, עבודות מחקר, חומרים ויזואליים ועוד).

תוצרי הלמידה:

- יכולת עריכת עבודת ניתוח איכותנית ופמיניסטית באמצעות מגוון רחב של שיטות ניתוח איכותניות מסורתיות ועכשוויות.
- פיתוח יכולות למתן פרשנות לחומרים אמפיריים מהשדה האיכותני.
- שימוש בכלים לניתוח ממצאים אמפיריים ופרשנות שלהם לכדי חידוש בשדות התיאורטיים הרלוונטיים, ובכך הקניית כלים לעמוד בשורה הראשונה של חוקרות וחוקרים איכותניים פמיניסטיים אשר מובילים את חזית הידע האקדמי בסוגת המחקר האיכותני.
- יכולת כתיבה של טקסט אקדמי, בדגש על פרקי הממצאים והדיון (תיאורטיזציה).

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים:

הקורס מקנה הבנה תיאורטית ויישומית בשיטות ניתוח של חומרים אמפיריים שנאספו בכלים איכותניים ופמיניסטיים. מהלך הקורס כולל היכרות עם מסגרות תיאורטיות ופרספקטיבות שונות על מתודות ניתוח, ביניהן ניתוח נרטיבי, ניתוח תמטי, ניתוח שיח, ניתוח אתנוגרפי רשתי ותיאוריה מעוגנת בשדה. בהמשך עוברות ועוברים הסטודנטיות והסטודנטים ללמוד כיצד לבצע פרשנות ותיאורטיזציה של הממצאים לאחר שלב הקידוד והניתוח, וכיצד להפוך את עושר הממצאים והפרשנות לטקסט אקדמי חדשני וייחודי העומד בכללי הכתיבה האקדמית הבינלאומית.

קורס זה הוא חלק אחד מתוך שניים שביחד מהווים את המכלול של הידע המתודולוגי האיכותני הפמיניסטי הנדרש לחוקרות. הקורס הבסיסי התמקד באפיסטמולוגיה פמיניסטית ובשיטות איסוף נתונים איכותניות פמיניסטיות.

מהלך השיעורים: השיעורים ייכללו הוראה פרונטלית עם דיון, עבודה בקבוצות, התנסות בכלי מחקר שונים, ניתוח טקסטים וסרטונים ובשילוב הרצאות אורח.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: תינתן בתחילת הסמסטר לסטודנטיות. ים בקורס

ג. דרישות קדם:

מעבר קורס שיטות מחקר בלימודי מחקר א'.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- קריאת כל פריטי החובה בביבליוגרפיה
- השתתפות פעילה ומבוססת קריאה בדיונים בפורום הקורס במודל ומענה על שאלות אחרי השיעור
- נוכחות והשתתפות בשיעור ובתרגול
- הגשת כל התרגילים במועדם

- הגשת עבודה מסכמת בסוף הסמסטר

מטלות הקורס

1. איסוף חומרים אמפיריים (פיילוט) – איסוף שני פריטים אמפיריים מתוך שדה המחקר הרלוונטי (לדוגמא: שני ראיונות, ראיון ואתנוגרפיה, שתי תצפיות, שני טקסטים וכדומה). כל אחד מהפריטים יתומלל. מטלה ללא ציון.

תאריך הגשה: 7/12/2022

2. ניתוח תמטי או ניתוח שיח – ניתוח של תמה אחת מתוך החומר האמפירי – 10% מהציון הסופי

תאריך הגשה: 4/1/2023

3. קריאה לאורך השיעורים והתרגולים, השתתפות פעילה בדיון בפורום הכיתתי במודל ומענה על שאלות אחרי השיעור – 15% מהציון הסופי.

4. עבודה מסכמת לקורס – סקירת ספרות, ניתוח ממצאים ותיאורטיזציה (פרשנות). 75% מהציון הסופי.

תאריך הגשה בהתאם להנחיות ועדת ההוראה.

*פרטים מדויקים על מבנה ותכני כל אחת מהמטלות יינתנו בהמשך במודל ובכיתה. ההחלטות לגבי אופי המטלות כפופות לשינויים על פי שיקול הדעת של המרצה והמתרגלת במהלך הסמסטר.

מטלה אופציונאלית

בקורס הנוכחי נלמד לנתח חומרים ולהמשיג אותם עם התיאוריה. לצורך השלמת תהליך הלמידה נדרשת קריאה של טקסטים איכותניים, אשר עושים שימוש בשיטות ניתוח רלוונטיות עבורכן. קריאה מסוג זה מאפשרת למידה של התוצר כשלם (בעוד שבקורס נשים דגש על הפירוק – על תהליך הניתוח עצמו).

על מנת לא להעמיס על מי שלא פנויה לכך, אנחנו משאירות את המטלה הזו כאופציונלית אך ממליצות מאוד למלא אותה בין אם במסגרת הקורס או בהמשך הדרך.

המטלה:

ארגני לעצמך רשימת קריאה של 6 פריטים בתחום התוכן הרלוונטי לעבודתך, אשר עושים שימוש במתודולוגיה איכותנית. במידת הצורך והרצון, אתה מוזמנת להגיש לנו את הרשימה ולהתלבט יחד על תכניה.

קראי פעם בשבועיים אחד מהמאמרים, בקריאה שימי דגש על פרקי הממצאים והדיון וענייה לעצמך (מומלץ בכתב) על השאלות הבאות:

1. כיצד מבנה הכותבת את הטענה האמפירית שלו.ה?
2. כיצד מבנה הכותבת את הטענה התיאורטית שלו.ה?
3. כיצד מחבר הכותבת בין הטענה האמפירית לטענה התיאורטית?

מוזמנות. ים לשלוח אלינו את התשובות לעיון ומחשבה נוספת אם תרצו.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

- מטלת איסוף חומרים אמפיריים - ללא ציון אך עם חובת הגשה במועד.
 - מטלת ניתוח תמטי/שיח – 10% מהציון הסופי בקורס.
 - השתתפות פעילה, מועילה ותורמת המעידה על בקיאות בטקסטים שנקראו והפעלת חשיבה ביקורתית בדיונים המתקיימים בפורום הכיתתי במודל ומענה על שאלות לאחר השיעור – 15%.
 - מטלה מסכמת – 75%
 - נוכחות בשעורים ובתרגולים והשתתפות תורמת בדיונים חובה.
 - **כאמור לעיל, על כל התרגילים חלה חובת הגשה**. כלומר, לא ניתן להגיש את העבודה המסכמת ללא הגשת כל התרגילים המקדימים במועד.
 - **התאריך האחרון להגשת מטלת הסיכום – בהתאם להנחיות וועדת ההוראה של התכנית**. לא יתקבלו עבודות לאחר תאריך זה.
- למען הסר ספק, העבודה צריכה להיות פרי עבודת/ה המקורית של הכותב/ת. כל ציטוט חייב בהפניה אל המקור. כל רעיון שאיננו של התלמידה חייב בהפניה. **אי עמידה בכללים אלו היא עבירה על כללי האוניברסיטה ועל חוקי הקניין הרוחני.**

ו. ביבליוגרפיה:

- תובל משיח, ר', ספקטור מרזל, ג' (2010). מבוא כללי – מחקר נרטיבי: הגדרות והקשרים. בתוך: ר' תובל משיח וג' ספקטור מרזל (עורכות). **מחקר נרטיבי: תיאוריה, יצירה ופרשנות**, (עמ' 42-7). ירושלים: מאגנס.
- ליבליך, ע', תובל-משיח, ר' וזילבר ת' (2010). בין השלם לחלקיו ובין תוכן לצורה. בתוך: ל', קסן, ומ', קרומר-נבו (עורכות). **ניתוח נתונים במחקר האיכותני**, (עמ' 42-21). באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- גבתון, ד' (2001). תיאוריה המעוגנת בשדה: משמעות תהליך ניתוח הנתונים ובניית תיאוריה במחקר האיכותני. בתוך: נ' צבר-בן יהושע (עורכת), **מסורות וזרמים במחקר האיכותני** (עמ' 228-195). לוד: דביר.
- תירוש, י. (2001). סיפור של אונס, לא יותר: על הפוליטיקה של ייצוג טקסטואלי. **משפטים**, לא(3), 579-622.

Allen, J. (2003). A question of language. In: M. Pryke, G. Rose, and S. Whatmore (Eds.), *Using Social Theory: Thinking Through Research* (Chapter 1). London; Thousand Oaks, Calif.: SAGE Publications.

- Charmaz, K. (2001). Grounded theory. In: R. Emerson (Ed.), *Contemporary Field Research: Perspectives and Formulations*, (pp. 335-352). Prospect Heights, IL: Waveland Press.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing Grounded Theory*. London: Sage.
- Culler, J. (1993) What is theory. In: *Literary Theory: A Very Short Introduction* (Chapter 1), New York: Oxford University Press.
- Doerr, N., Millman, N. (2014). Working with images. In: D. della Porta (Ed.), *Methodological Practices in Social Movement Research* (pp. 418-445). New York: Oxford University Press.
- Eliasoph N. and Lichterman, P. (2003). Culture in interaction. *AJS*, 108(4): 735-794.
- Emigh R. J. (1997). The power of Negative Thinking: The Use of Negative Case Methodology in the Development of Sociological Theory. *Theory and Society*, 26(5): 649-684.
- Gerring, J. (2012). Mere description. *British Journal of Political Science*, 42, 721-746.
- Gilligan, C., Spencer, R. M., Weinberg, K. and Bertsch, T. (2003). On the listening guide: A voice-centered relational method. In: P. M. Camic, J. E. Rhodes, and L. Yardley (Eds.), *Qualitative Research in Psychology: Expanding Perspectives in Methodology and Design* (pp. 157–172). Washington, DC: APA.
- Glaser, B. G and Strauss, A. L. (1967). *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*. Chicago, Aldine Publishing Company.
- Hodder, I. (1994). The interpretation of documents and material culture. In: N.K. Denzin and Y.S. Lincoln (Eds.), *Handbook of Qualitative Research* (pp. 393-402). Thousand Oak, California: Sage.
- Hook, G. (2015). “Plugging in” epistemology: A theoretical and methodological, manoeuver in qualitative research. *The Qualitative Report*, 20(7), 982-995.
- Jackson, A. Y., & Mazzei, L. A. (2013). Plugging one text into another: Thinking with theory in qualitative research. *Qualitative inquiry*, 19(4), 261-271.
- Jackson, A. Y., & Mazzei, L. A. (2017). Thinking with theory: A new analytic for qualitative inquiry. In: N.K. Denzin and Y.S. Lincoln (Eds.), *The SAGE handbook of qualitative research (Fifth Edition)* (pp. 717-727). Los Angeles, Sage.
- Josselson, R. (2004). The hermeneutics of faith and the hermeneutics of suspicion. *Narrative Inquiry*, 14(1), 1–29.
- Kincheloe, J. L. (2001). Describing the bricolage: Conceptualizing a new rigor in qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 7(6), 679–692.
- Kincheloe, J. L. (2005). On to the next level: Continuing the conceptualization of the bricolage. *Qualitative Inquiry*, 11(3), 323–350.
- Mathison, S. (1988). Why triangulate? *Educational Researcher*, 17(2): 13-17.
- Maxwell, J. A. (2013). Conceptual framework. What do you think is going on? In: *Qualitative research design: An interactive approach*. California: Sage, Ch. 3. (pp. 39-72).

- Monk, J. and Bedford, R. (2016). Writing a compelling research proposal. In: I. Hay (Ed.), *Qualitative Research Methods in Human Geography* (pp. 95-116), 4th Edition. Oxford: Oxford University Press.
- Pugh, A. J. (2013). What good are interviews for thinking about culture? Demystifying interpretive analysis. *American Journal of Cultural Sociology*, 1(1), 42-68
- Reed, A. Isaac. (2011). *Interpretation and Social Knowledge: On the Use of Theory in Human Sciences*. University of Chicago Press: Chicago and London.
- Rogers, A. et al. (1999). An interpretive poetics of languages of the unsayable. In: R. Josselson, & A. Lieblich (Eds.), *Making Meaning of Narratives* (pp. 77-105). Sage University Press.
- Scott, M., Gorman-Murray A. & Dominey-Howes, D. (2016) 'The greatest loss was a loss of our history': Natural disasters, marginalised identities and sites of memory. *Social & Cultural Geography*, 17 (8), 1120-1139.
- Scott, M., Gorman-Murray A. and Dominey-Howes, D. (2017). Remembering an epidemic during a disaster: memories of HIV/AIDS, gay male identities and the experience of recent disasters in Australia and New Zealand. *Gender, Place & Culture*, 24 (1), 52-63.
- Strauss, A. L. & Corbin, J. (1990, 1998). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*. Sage Publications.
- Suddaby, R. (2006). What grounded theory is not. *Academy of Management Journal*, 49, 633-42.
- Tavory, I. (2020). Interviews and Inference: Making Sense of Interview Data in Qualitative Research. *Qualitative Sociology*, 1-17.
- Taylor, S. (2001). Locating and conducting discourse analytic Research. In: M. Wetherell, S. Taylor, and S. Yates (Eds.), *Discourse as Data: A Guide for Analysis* (pp. 5-48). Thousand Oaks: Sage.
- Timmermans, S., and Tavory, I. (2012). Theory construction in qualitative research: From grounded theory to abductive analysis. *Sociological Theory* 30 (3), 167-186.
- Van Maanen, J., Jesper B. S., and Terrence R. M. (2007). The interplay between theory and method. *Academy of Management Review* 32, 1145-54.
- Wertz, F. J. et. al. (2011). *Five Ways of Doing Qualitative Analysis*. Guilford Press.

פילמוגרפיה :

The Codes of Gender / Sut Jhally
The Stories We Tell / Sarah Poly

ז. שם הקורס באנגלית:

Advanced Qualitative Feminist Methodologies